

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

2021/2071(INI)

29.6.2021

YTTRANDE

från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

till budgetutskottet och budgetkontrollutskottet

över utarbetande av riktlinjer för tillämpningen av den generella villkorlighetsordningen för skydd av unionsbudgeten (2021/2071(INI))

Föredragande av yttrande (*): Terry Reintke

(*) Förfarande med associerat utskott – artikel 57 i arbetsordningen

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor uppmanar budgetutskottet och budgetkontrollutskottet att som ansvariga utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

1. Europaparlamentet beklagar Europeiska rådets slutsatser av den 10 och 11 december 2020 om förordningen om villkorlighet i samband med rättsstatsprincipen och anser att de strider mot artiklarna 15 och 17 i EU-fördraget och artikel 288 i EUF-fördraget, eftersom de skapar onödig rättsosäkerhet. Parlamentet beklagar att kommissionen har beslutat att inte föreslå några åtgärder enligt förordningen förrän den har utarbetat riktlinjer, vars färdigställande styrs av EU-domstolen dom i den talan om ogiltigförklaring som väckts av Ungern och Polen. Parlamentet påminner om att en talan som väcks vid EU-domstolen inte har suspensiv verkan i enlighet med fördragen.
2. Europaparlamentet betonar att åtgärderna inom ramen för denna förordning är nödvändiga, särskilt i de fall då andra förfaranden som fastställs i unionens lagstiftning inte gör det möjligt att skydda unionsbudgeten på ett effektivare sätt. Parlamentet påminner om att allvarliga, permanenta och systematiska överträdelser av de värden som anges i artikel 2 i EU-fördraget äger rum i vissa medlemsstater och lämnas utan lämpliga åtgärder och undergräver EU:s ekonomiska intressen. Parlamentet påminner om att kommissionen bör fortsätta att använda alla instrument i verktygslådan för rättsstatsprincipen, inbegripet överträdelseförfaranden enligt artikel 258 i EUF-fördraget och förfaranden i enlighet med artikel 7 i EU-fördraget.
3. Europaparlamentet upprepar att förordningen om villkorlighet i samband med rättsstatsprincipen, som antagits av medlagstiftarna, inte föreskriver att några riktlinjer ska utarbetas, och att dess rättsliga verkan från och med den 1 januari 2021 därför inte kan underställas antagandet av sådana riktlinjer, och beklagar förseningen efter det att kommissionen tog fram riktlinjer för tillämpningen av förordningen.
4. Europaparlamentet noterar att parlamentet, efter det att kommissionen beslutat att utarbeta riktlinjer, i sin resolution av den 25 mars 2021 om tillämpning av förordning (EU, Euratom) 2020/2092 (den till rättsstaten kopplade villkorlighetsmekanismen) uppmanade kommissionen att lägga fram riktlinjerna senast den 1 juni 2021. Parlamentet beklagar att kommissionen har lagt fram förslaget till riktlinjer för tillämpningen av förordningen med två veckors försening. Parlamentet anser att utkastet till riktlinjer i sin nuvarande form endast upprepar bestämmelserna i förordningen, har litet eller inget mervärde och inte innehåller någon ytterligare information som skulle kunna bidra till en korrekt tillämpning av förordningen. Parlamentet drar därför slutsatsen att kommissionens riktlinjer är en del av dess förhållning av tillämpningen av förordningen. Parlamentet anser att kommissionen, under förövändning att undvika en eventuell ogiltigförklaring av de åtgärder som EU-domstolen har antagit i enlighet med förordningen, varken behandlar överträdelser av demokratiska och grundläggande rättigheter och rättsstatsprincipen eller bakslag i medlemsstaterna eller uppfyller förväntningarna när det gäller ibruktagandet av detta instrument. Parlamentet anser att kommissionen varje kvartal bör rapportera till alla behöriga parlamentsutskott som är verksamma på rättsstatsområdet om nya och pågående ärenden som utreds.

5. Europaparlamentet beklagar den tid som kommissionen har förspillt sedan förordningen trädde i kraft. Parlamentet uppmanar kommissionen att agera skyndsamt och utan ytterligare dröjsmål i tillämpningen av förordningen och att omgående och noggrant undersöka eventuella enskilda eller systematiska överträdelser av rättsstatens principer i medlemsstaterna som påverkar eller allvarligt riskerar att påverka den sunda ekonomiska förvaltningen av unionens budget eller skyddet av unionens ekonomiska intressen på ett tillräckligt direkt sätt. Parlamentet upprepar att situationen i vissa medlemsstater redan kräver en omedelbar utredning enligt förordningen och att förfarandet inleds i enlighet med artikel 6.1 i förordningen.
6. Europaparlamentet välkomnar den uppmaning till kommissionen att agera som talmannen skickade den 23 juni 2021. Parlamentet är av den fasta övertygelsen att parlamentet måste fortsätta de nödvändiga förberedelserna enligt artikel 265 i EUF-fördraget mot kommissionen. Parlamentet anser att uteblivna eller långsamma åtgärder från kommissionens sida är en stark politisk signal inte bara till EU-institutionerna och medlemsstaterna utan även till EU-medborgarna.
7. Europaparlamentet påminner om att riktlinjer inte kan ändra, utvidga eller inskränka en förordning och att de måste respektera medlagstiftarnas avsikt. Parlamentet betonar att lagstiftarna inte förutsåg att kommissionen skulle anta riktlinjer, genomförandeakter eller verkställighetsakter för att klargöra villkoren för tillämpningen av förordningen. Parlamentet understryker att syftet med riktlinjerna är att beskriva förfarandet, definitionerna och metoden för kommissionens konkreta tillämpning. Parlamentet uppmanar kommissionen att undvika strikta eller uttömmande definitioner av begreppen, eftersom detta skulle strida mot förordningen. Parlamentet anser att tolkningen av abstrakta begrepp är en dynamisk process som inte kan definieras på förhand i ett enda dokument. Parlamentet anser att riktlinjerna fullt ut bör respektera Europeiska unionens domstols och Venedigkommissionens tolkning av relevanta begrepp. Parlamentet framhäver skyldigheten att se till att det finns tillgång till EU-finansiering för slutmottagarna, i enlighet med förordningen. Parlamentet uppmanar kommissionen att bekräfta att överträdelser av rättsstatens principer i en medlemsstat till följd av beslut eller händelser som ägde rum före den 1 januari 2021 omfattas av förordningens tillämpningsområde så länge de fortfarande pågår.
8. Europaparlamentet påminner om att kommissionen i enlighet med förordningen ska ta hänsyn till relevanta uppgifter när den bedömer en medlemsstats eventuella överträdelser av rättsstatsprincipen från tillgängliga källor och erkända institutioner, inklusive domar från Europeiska unionens domstol, revisionsrättens rapporter, revisionsrättens rapporter, kommissionens årliga rapport om rättsstatsprincipen och resultattavla för rättskipningen i EU, rapporter från Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och i förekommande fall Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) samt slutsatser och rekommendationer från relevanta internationella organisationer och nätverk, inklusive Europarådets organ, t.ex. Europarådets grupp av stater mot korruption (Greco) och Venedigkommissionen, särskilt dess checklista för rättsstaten, och de europeiska nätverken för högsta domstolar och för domstolsadministrationer.
9. Europaparlamentet anser att kommissionens årliga rapport om rättsstatsprincipen syftar till att säkerställa en objektiv, opartisk, rättvis och kvalitativ bedömning av överträdelser

av rättsstatsprincipen och är en viktig kompletterande källa för förordningens syften. Parlamentet anser att om slutsatserna i de årliga rapporterna belyser enskilda eller systematiska överträdelser av rättsstatsprincipen som påverkar eller riskerar att allvarligt påverka den sunda ekonomiska förvaltningen av unionens budget eller skyddet av unionens ekonomiska intressen på ett tillräckligt direkt sätt, bör dessa ha en direkt koppling till utlösandet av villkorlighetsmekanismen. Parlamentet uppmanar kommissionen att i sin årliga rapport om rättsstatsprincipen inkludera ett särskilt avsnitt med en analys av sådana fall. Parlamentet uppmanar kommissionen att klargöra en metod för att skapa en tydlig och direkt koppling, när så är relevant, mellan de årliga rapporterna och villkorlighetsmekanismen.

10. Europaparlamentet framhåller att det oberoende civila samhället, inbegripet oberoende icke-statliga organisationer och medborgare, ligger i framkanten när det gäller att identifiera potentiella brott mot rättsstatens principer på lokal och nationell nivå, och att det därför bör involveras i rapporteringen. Parlamentet uppmanar kommissionen att i riktlinjerna inrätta en effektiv, användarvänlig och lättillgänglig gemensam kontaktpunkt online som gör det möjligt för medborgare och det civila samhället att rapportera både bedrägeri- och korruptionsfall som rör EU-medel, samt enskilda eller systematiska överträdelser i deras medlemsstat, som garanterar konfidentialitet och, om kommissionens avdelningar anser det vara relevant, leder till ytterligare utredningar av Olaf, Eppo eller kommissionen, och som är förenligt med direktivet om visselblåsning.
11. Europaparlamentet påminner om att förordningen innehåller en definition av rättsstatsprincipen, där det tydligt anges att den måste tolkas i förhållande till de andra värden och principer som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget, inbegripet grundläggande rättigheter, såsom icke-diskriminering. Parlamentet anser att statligt understödd diskriminering av minoriteter har en direkt inverkan på de projekt som medlemsstaterna beslutar om att använda eller inte använda EU-medel för, och att detta därmed direkt påverkar unionens ekonomiska intressen.
12. Europaparlamentet anser att transparens är avgörande för att främja medlemsstaternas och medborgarnas förtroende för villkorlighetsmekanismen. Parlamentet betonar att bedömningen av enskilda eller systemiska överträdelser av rättsstatsprincipen kräver en opartisk, rättvis och objektiv behandling av medlemsstaterna, inbegripet opartiska och evidensbaserade utredningar. Parlamentet påpekar att varje steg i förfarandet i förordningen därför bör tas på ett sätt som medger full transparens. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att fastställa de regler och principer för transparens som den kommer att tillämpa när den utlöser villkorlighetsmekanismen.
13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta med parlamentets förslag i den slutliga versionen av riktlinjerna.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	29.6.2021
Slutomröstning: resultat	+: 52 -: 12 0: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Magdalena Adamowicz, Konstantinos Arvanitis, Malik Azmani, Katarina Barley, Fernando Barrena Arza, Pietro Bartolo, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Marcel de Graaff, Anna Júlia Donáth, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Roberta Metsola, Nadine Morano, Maite Pagazaurtundúa, Nicola Procaccini, Emil Radev, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Ralf Seekatz, Michal Šimečka, Birgit Sippel, Sara Skytvedal, Martin Sonneborn, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Dragoş Tudorache, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Tanja Fajon, Miguel Urbán Crespo

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

52	+
NI	Laura Ferrara, Martin Sonneborn
PPE	Magdalena Adamowicz, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Roberta Metsola, Emil Radev, Paulo Rangel, Ralf Seekatz, Sara Skyttedal, Tomas Tobé, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Javier Zarzalejos
Renew	Malik Azmani, Anna Júlia Donáth, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Michal Šimečka, Ramona Strugariu, Dragoş Tudorache
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Caterina Chinnici, Tanja Fajon, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Birgit Sippel, Bettina Vollath, Elena Yoncheva
The Left	Konstantinos Arvanitis, Pernando Barrena Arza, Cornelia Ernst, Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Alice Kuhnke, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

12	-
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Nicola Procaccini, Jadwiga Wiśniewska
ID	Nicolas Bay, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Marcel de Graaff, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
NI	Milan Uhrík

2	0
ID	Peter Kofod
PPE	Nadine Morano

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster